

חקלאיות וחקלאים יקרים,

השבוע נפתח לאחר כמה ימים סוערים במיוחד, עם כמויות גשמים מרשימות שירדו ברחבי הארץ והביאו איתם גם ברכה לחקלאות. לצד האתגרים של רוחות חזקות והצפות נקודתיות, הגשמים המשמעותיים תרמו לרוויה מבורכת של הקרקעות ולתמיכה בגידולי החורף. בתוך כל זה, אנחנו ממשיכים לעקוב ולהיות בקשר רציף עם החקלאים בשטח כדי לוודא שכל צורך יקבל מענה. **לפניכם עיקרי העדכונים מהשבוע האחרון:**

המאבק לעצירת הרפורמה בענף החלב – לאחר אישור הרפורמה בחלב בישיבת התקציב של הממשלה בסוף שבוע שעבר (יום שישי ממש לפני שבת) המשכנו בהערכות לקראת הגעת התקציב לדיונים בכנסת. מוזמנים לצפות [בלוחות הזמנים להמשך תהליך החקיקה](#), שהכינה חברת קשרי הממשל שלנו, חברת ריפבליק.

משרד החקלאות וביטחון המזון [פרסם חוות דעת משפטית](#) על הרפורמה במשק החלב ובה קבע כי הרפורמה במשק החלב איננה בשלה והיא תעורר קשיים מקצועיים ומשפטיים מהותיים. הרפורמה כוללת הפחתה מיידית של 15% במחיר המטרה **ללא כל בסיס נתונים או ניתוח מקצועי**, מה שעלול להכניס 50%–90% מהרפתות להפסד כבר ביום הראשון ולכפות עליהן למכור מכסות באופן לא מידתי. בנוסף, ביטול **כל** מכסי המגן ללא בחינת ההשפעה על ביטחון המזון, התעסוקה, התלות ביבוא והפגיעה האפשרית בענפים נוספים **צפוי להביא לפגיעה קשה בענף כולו**. חוות הדעת מציינת כי הרפורמה חסרה נתונים קריטיים, איננה מציגה תועלת צרכנית מוכחת, ואינה כוללת מנגנון התמודדות אם הענף יקטן ביותר משליש. עוד נטען כי הרפורמה כוללת מהלכים בעייתיים מבחינה משפטית, כגון: הטלת חוק התחרות על ענף החלב בלבד ומתן זכות וטו לשר האוצר על כל שינוי הנדרש בענף. **המסקנה: הרפורמה במתכונתה הנוכחית אינה מבוססת מקצועית, אינה מידתית, ופוגעת בעקרון השוויון ובקניין הרפתנים, ולכן אינה ניתנת לקידום כפי שהיא ודורשת עצירה ובחינה מחדש.**

ביום חמישי [פורסם](#) באתר משרד המשפטים תזכיר החוק "תכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2026), התשפ"ו–2025, פרק': רפורמה מבנית במשק החלב". התזכיר פתוח להערות הציבור עד יום חמישי 25/12. התזכיר מפרט 4 חלקים מרכזיים:

- עיקר 1** - שינוי מבני מקיף במשק החלב בישראל, באמצעות ביטול משטר מכסות הייצור והעברת הענף למודל של שוק פתוח;
- עיקר 2** – הסדרת מקטע מוגן בו רכש החלב המוגן מוסדר בחוק באמצעות מחיר הגנה ורשת ביטחון ליצרנים הנותרים. החוק מעגן מנגנון שנתי לקביעת חלקן היחסי של המחלבות ברכש החלב המוגן, מטיל חובת רכש על מחלבות גדולות;
- עיקר 3** - הסדרת מערך הפיקוח, הדיווח והאכיפה באמצעות ועדה המלווה ושילוב רשות התחרות כגורם מרכזי במעקב אחר מבנה השוק והתנהלותו;
- עיקר 4** – הפעלת תכנית פדיון מכסות רחבה ומדורגת, שנועדה לאפשר פרישה מוסדרת של יצרנים, להפחית ייצור בלתי יעיל ולתמוך במעבר יציב, הוגן ומתואם מבסיס של תכנון מרכזי למבנה שוק תחרותי ויעיל.

ביום שלישי שעבר (9/12), בשעות הערב, במהלך הדיון של סיעת "הציונות הדתית" על חוק הגיוס, בהשתתפות שר האוצר, בצלאל סמוטריץ, חברי הכנסת מהמפלגה, רבנים ואנשי ציבור, עשרות רפתנים הגיעו למושב בית מאיר, מחו ואמרו: "האויב שלי הוא לא החיזבאללה או החמאס, הוא משרד האוצר. בזמן שאנחנו נלחמים בעזה ובלבנון, מכינים לי פקידי האוצר מארב כשאני חוזר הביתה". כ-20 רפתנים הגיעו לומר למשתתפים כי בכוונתם להיות בכל מקום ולפעול עד אשר הרפורמה בענף החלב תבוטל. יוני דמרי מנהל

אגף המשק החקלאי בתנועת המושבים והרפתן ממושב גילת, אמר: "הגענו מהעוטף ומהצפון כדי לומר לכם שלא ניתן לסגור את הפרנסה של מאות רפתנים בארץ. ביטחון לאומי מתחיל בחלב ישראלי, לא בייבוא חסר אחריות".

מטה המאבק פתח קבוצת ואטסאפ ייעודית למאבק, ואנו קוראים לחקלאים להיכנס לקבוצה ובמידת הצורך להענות לקריאות להגיע להפגנות.

ביום חמישי בערב ארגון יצרני החלב קיים כנס חירום בזום, בו נרשמה השתתפות ערה ביותר (מעל 220 משתתפים). במהלך המפגש אמרתי: "הטענה שעל משק החלב להתייעל אינה עומדת במבחן המציאות, לאחר שבמהלך ה-25 שנה האחרונות למעלה מ-900 רפתות נסגרו ועדיין יצור החלב גדל ב-500 מיליון ליטר". אנחנו במאבק לא רק על הרפת הישראלית גם על המשך קיומה של חקלאות מקומית ישראלית". בנוסף נדונו כל הנקודות שצויינו מעלה **וקריאה מאוחדת של ההנהגה החקלאית להיערך למאבק ארוך של כלל החקלאים אשר בסופו ננצח!**

התאחדות חקלאי ישראל שולחת לדגן יראל, מנכ"ל התאחדות יצרני החלב, תנחומים במות אמו.

● **טיוטות כללי תעריפים לשנת 2026** – רשות המים **פרסמה להערות הציבור** את הכללים למחיר המים, שאמור להיכנס לתוקף ב-1 בינואר 2026. ניתן היה להגיש את ההערות עד יום ראשון שעבר (7/12). יחד עם מים לישראל הגשנו את **ההערות** שלנו על הכללים. הבענו התנגדות חריפה לטיוטת כללי התעריפים לשנת 2026, בטענה שהם מפריים את הוראות תיקון 31 לחוק המים, שאושר במרץ 2025 ע"י הכנסת ואת החלטת מתווה תעריפי המים השפירים, שאושר בהסכמה במועצת רשות המים בחודש מרץ 2025. אנו הדגשנו כי בטיוטה ישנם מספר הפרות מהותיות: קביעת היצע המים הנחותים לפי פוטנציאל משוער לשנת 2028 במקום לפי נתוני 2024-2025 בפועל (בניגוד לחוק); כניסת מי שטפונות לחישוב למרות שהוסכם במפורש שלא לכלול אותם; שימוש במקדמים מלאכותיים להקטנת "כלל הצריכה" בניגוד למשמעות הברורה בחוק; העלאת תעריף העלות הממוצעת מ-2.93 ש"ח למ"ק (שהוסכם) ל-3.02 ש"ח בטענת גידול בעלויות לרכש מים ממתקני ההתפלה בשנות הבצורת 2025-26, אנחנו טוענים שאין הצדקה להעלות את תעריף העלות הממוצעת של המים השפירים ושיש לפרוס העלויות הנוספות על פני מספר שנים **ולא להעמיס אותן על 2026 בלבד**; מתעריף מי הקולחים של חברת מקורות לא הופחת רכיב עלות הטיפול בקולחים במסגרת העקרון של "המזהם משלם"; וצמצום הגדרת "מים עיליים" בניגוד להגדרה המוסכמת. **אנו מזהירים כי הפרת ההסכמות תסכן את משק המים ותכניס אותו למשבר, דורשים ביטול השינויים והתאמת הכללים לחוק ולהסכמים ככתבם וכלשונם**, הגענו יחד עם נציגי "מים לישראל" לשימועים שהתקיימו ביום רביעי וחמישי שעבר בפני הצוות המקצועי של רשות המים ובפני חברי מועצת רשות המים ואנו מקווים שהטיעונים שלנו ישמעו באוזן קשבת. לקראת קבלת ההחלטה במועצת רשות המים בשבועיים הקרובים אנחנו ממשיכים בסבב פגישות עם מקבלי ההחלטות במשרד החקלאות, משרד האוצר, משרד האנרגיה והשדולה החקלאית בכנסת. אנחנו מודים להנהלת רשות המים שאיפשרה לנו להשמיע את ההערות לכללים בנפש חפצה.

● **הסכם סחר עם ארצות הברית** - כפי שדיווחנו בעדכון הקודם, נחתם הסכם סחר בין ישראל לארה"ב והוא ייכנס לתוקף בעוד פחות מחודש ב-1 בינואר 2026. ניתן היה להגיש הערות על צו ההיטלים החדש עד יום שלישי (9/12). התאחדות חקלאי ישראל **הגישה** הערות בשם ארגון מגדלי הפירות, ארגון מגדלי הירקות, ארגון מגדלי הדורים, מועצת הצמחים, מועצת גפן היין ומועצת האבקה והדבש. ח"כ אלון שוסטר העלה את הנושא **בשאלתא לשר הכלכלה** במליאה. בדבריו אמר "הממשלה בהובלת משרד הכלכלה חתמה על צו להורדת מכסים ללא תכנית הגנה לתוצרת המקומית כפי שמקובל בעולם". שר הכלכלה ענה שמדובר בדרישה אמריקאית, ותמך

בגיבוש חבילת תמיכה לחקלאים. אנו מודים לח"כ אלון שוסטר על הבאת הנושא לסדר היום וקוראים לממשלה להתחיל לשבת עם משרד החקלאות ובטחון המזון ועם נציגי החקלאים על תכנית התמיכה הרב שנתית שצריכה להינתן בכניסת הצו לתוקף וכן לשנות את המכסות הפטורות מהיטל במספר גידולים שהכמות הפטורה פוגעת בהם מיד אם כניסתו לתוקף של הצו. אנו נערכים להגעת הצו לדיון בוועדת הכספים. בנוסף נפגשתי השבוע עם גיל ארז, ראש מערך תעשיות המזון במשרד הכלכלה והתעשייה כדי לדבר על הצעדים הבאים עם כניסת הצו לתוקף. הייתה פגישה טובה וסיכמנו על המשך שיתוף הפעולה. **אני מודה לגיל על הנכונות להיפגש ועל שיתוף הפעולה עד כה ובעתיד.**

● **עתיד ענף הנשירים** – בשבוע שעבר ביום שני (8/12) קיימנו ישיבה עם משרד החקלאות, מועצת הצמחים, מכון יסודות, אילנה ואני בנושא עתיד ענף הנשירים. הישיבה התמקדה בשאלה איך צריך לבנות תוכנית כוללת תוך התמקדות נקודתית בכל ענף וענף להגדלת התפוקה. זיהינו ארבע מטרות:

1. **מטרה עיקרית** - להבטיח שחקלאות הצומח תגדל בתפוקה בהתאם לצרכי הציבור ב-2050 על פי תכנית ביטחון המזון, ליישום בעשור הקרוב
2. **ניתוח סיכונים** - זיהוי הסיכונים שהגידולים עומדים מולם ממדינות אירופה והמדינות הקרובות
3. **הערכת יכולת** - קביעת פוטנציאל הייצור שהחקלאים יכולים להשיג
4. **כלי יישום** - הגדרת כלי המדיניות והרגולציה לממש את הפוטנציאל, כולל כללי סחר והסכמים בינלאומיים. משה ברוקנטל הדגיש כי תנאי הכרחי להצלחה הוא רווחיות המגדל, חשיבות מו"פ מלווה, והורדת עלויות (מים, מיסים על עובדים זרים), תוך הבטחה שתוצרת ישראלית תמלא את המדפים ולא יבוא.

המשתתפים הדגישו את החשיבות בשמירה על היתרון היחסי הישראלי, פיתוח ענפים מצליחים (כמו קיווי צהוב), ואת הצורך לראות הכל מנקודת המבט של החקלאי שמתחרה היום מול יצרנים זרים.

● **אישור תקנות מועצת הצמחים** - ביום שני (8/12) וועדת הכלכלה של הכנסת אישרה את הצעת תקנות מועצת הצמחים (דרכי מינוי ובחירת חברי מועצה). אישור התקנות בוועדה למעשה מאפשר להניע מחדש את הבחירות למועצת הצמחים ולבחור חברי מועצה. ברגע שהתקנות יתפרסמו ברשומות ניתן יהיה לכנס את וועדת הבחירות ולקבוע תאריך לבחירות. כמובן שנמשיך לעדכן. **אנחנו מודים לח"כ דוד ביטן יו"ר וועדת הכלכלה ולחברי הכנסת שהשתתפו בישיבה ח"כ יעל רון בן משה, ח"כ מטי צרפתי וח"כ ששון גאוטה** שהשתתפו בישיבה על התמיכה באישור התקנות.

● **ישיבה עם הנהלת השירותים הגנת הצומח במשרד החקלאות** – ביום שני (8/12) קיימנו ישיבה עם שלומית ציוני, מנהלת השירותים להגנת הצומח במשרד החקלאות וביטחון המזון, במגוון נושאים שתחת אחריותה. בישיבה השתתפו גם מירית עמרני דוד אופוטובסקי הסגנים של שלומית וד"ר לילא שיני חג' יחיא מהשרותים להגנת הצומח ולביקורת. מצד החקלאים נכחו בדיון: עזרא בכר, מ"מ מנכ"ל מועצת הצמחים, אורן ברנע מזכיר ארגון מגדלי ירקות, אילנה דרור ואנוכי. בישיבה עלו מגוון נושאים שעל הפרק, חתימת הסכם הסחר עם ארצות הברית והיכן זה פוגש אותנו, הרעיון של משרד הבריאות להכיל את "מה שטוב לארה"ב טוב לישראל", היכן נמצאת ההלימה מול "מה שטוב לאירופה" פתיחה של מדינות נוספות ליבוא תוצרת חקלאית ועוד. **אנו מודים לשלומית ואנשי צוותה על שיתוף הפעולה**

החשוב.

● **מ"מ ראש מינהל האוכלוסין בוועדה לעובדים זרים -** ביום שני שעבר (8/12) התקיים דיון בוועדה המיוחדת לעובדים הזרים בנוכחות מ"מ ראש רשות האוכלוסין בועז יוסף. נציגי הענפים השונים הציגו את עיקר האתגרים איתם הם מתמודדים. בדיון עלה כי מספר העובדים הזרים בכלל המשק צפוי להגיע ל-400 אלף, וכי ענפים רבים כולל ענף החקלאות, סובלים מתופעת נטישת עובדים, עומס אגרות, קשיי גיוס והיעדר אכיפה אפקטיבית. [בפתח דברי](#) בירכתי את מ"מ ראש רשות האוכלוסין החדש ואיחלתי לו הצלחה בתפקידו. כמו כן, הדגשתי בדברי בוועדה את הקשיים הכלכליים והמשפטיים שנגרמים עקב עזיבת עובדים ותיקים ופערים בטיפול בבקשות להעסקת עובדים חדשים. מנכ"ל רשות האוכלוסין ציין כי הרשות מתקשה לאכוף נטישת עובדים בשל היעדר מתקנים מתאימים, אך פועלת לקיצור תהליכי הוויזות באמצעות העברת הטיפול מהרשויות הקונסולריות לרשות והשקעה בבינה מלאכותית. יו"ר הוועדה, ח"כ חוה אתי עטייה, הדגישה את הצורך במענה שיטתי וקריאה לגיבוש תוכנית כוללת לטיפול ב"עובדים הברחנים", תוך התייחסות לכך שגם החקלאות היא בין הענפים הנפגעים בצורה משמעותית ממחסור בעובדים יציבים. **אני שב ומאחל הצלחה ושיתוף פעולה לחברי מ"מ ראש רשות אוכלוסין בועז יוסף ולח"כ אתי עטייה על הדיון החשוב והפורה.**

● **שינויים נדרשים במבנה העלויות להעסקת עובדים זרים - סכומי אגרות, פריסת תשלומים, תשלומי אגרות עבור עובדים זרים נוטשים, ערבויות, החזרים בגין עובדים זרים שעזבו כדן -** ביום שלישי (2/12) התקיים דיון בוועדה המיוחדת לעובדים הזרים בכנסת בנושא האגרות. בשנת 2025 נגבו ממעסיקים אגרות בגין העסקת עובדים זרים בסך מיליארד וחצי ₪ (פי שלוש מהגבייה בשנת 2023) שהפכו להיות מקור פסקלי בתקציב של מדינת ישראל. עשרות אלפי עובדים זרים עזבו את מעסיקיהם ועובדים כיום בצורה לא חוקית, אך המעסיקים נדרשים להמשיך ולשלם עבורם אגרות, גם אם הם כבר אינם מועסקים אצלם. האגרות עשויות להגיע לעשרות אלפי ₪ בשנה, והעובדים שנוטשים "יושבים" למעסיקים על מכסת העובדים המאושרת, מונעים מהמעביד להזמין עובדים חדשים במקומם. הוועדה, דנה בדרכים לשינוי תשלום וגובה האגרות. יו"ר הוועדה, ח"כ אתי עטייה הדגישה כי מעסיק שלא עובד אצלו העובד הזר כבר לא צריך לשלם עליו אגרות ושיש להוציא את העובד הנטוש ממכסת העובדים עם דיווח מתאים. ח"כ יעל רון בן משה [אמרה](#) בדיון: "בעניין זה אין מחלוקת פוליטית וקראה לתקן את המדיניות באופן מידי". בישיבה הצגתי את הקשיים הכלכליים החריפים: הפיכת האגרות לנטל כבד, השפעה על מחירי הפירות, ירקות ושירותים, ופגיעה ביכולת להפעיל עסקים בצורה סבירה. בנוסף אמרתי שהאגרות הפכו את החקלאות והמעסיקים בישראל ל"עסק הכי כלכלי למדינת ישראל". הצבעתי על חוסר ההגינות והנטל הכבד שמוטל על המעסיקים, במיוחד כשהעובד הזר נוטש, ואמרתי כי המצב אינו מאפשר לעסקים לנהל את משקיהם באופן סביר. בתום הדיון שבו הביעו כל נציגי הארגונים, שמעסיקים עובדים את תיסכולם וזעמם מהחלטת שר האוצר לא להפחית את האגרות לשנת 2026, הודיעה ח"כ אתי עטייה שבכוונתה להגיש שתי הצעות חוק פרטיות בנוגע להפחתת האגרות ובנוגע לפטור מתשלום אגרה עבור עובדים שנטשו את המעסיק שלהם. **אני מודה לח"כ אתי עטייה יו"ר הוועדה על הבאת הנושא לדיון, לח"כ יעל רון בן משה ולח"כ ינון אזולאי שנכחו בדיון.**

● **כנס פורום ארלוזורוב ומכון יסודות -** ביום ראשון שעבר (7/12) התקיים כנס של פורום ארלוזורוב ומכון יסודות השני שכותרתו היתה: כלכלה מוכוונת משימה. הכנס בו נכחו כ-150 משתתפים עסק בנושאים כלכליים, חברתיים, משבר האקלים, כיצד בונים מדיניות ציבורית חדשה שמכוונת לצמיחה, שוויון ועתיד משותף. בכנס לקחו חלק בכירים מהמגזר הציבורי והעסקי: אנדרו אביר המשנה לנגיד בנק ישראל, פרופ' רוני גמזו יו"ר מגדל אחזקות, נעמה שולץ מנכ"ל משרד ראש הממשלה לשעבר, תמר זנדברג השרה להגנת הסביבה לשעבר, פרופ' בני חפץ מנכ"ל מינהל המחקר החקלאי, פרופ' אבי שמחון יו"ר המועצה הלאומית לכלכלה, תמר לוי בונה סגנית ראש

אגף התקציבים במשרד האוצר, ליאור שמחה מזכ"ל התנועה הקיבוצית ויעקב בכר יו"ר התאחדות האירגונים הכלכליים של הקיבוצים ועוד בכירים מההסתדרות ומגופים נוספים. **תודה רבה לעמית בן צור מנכ"ל פורום** ארלזרוב ומכון יסודות על הכנס החשוב והפורה והובלת הפעילות של הפורום והמכון שמסייעים רבות למגזר החקלאי בקידום העמדות של המיגזר אצל מקבלי ההחלטות ונבחרי הציבור.

● **סימון ארץ מקור** – משרד החקלאות וביטחון המזון יחד עם הרשות להגנת הצרכן וסחר הוגן, יצא לאחרונה בקמפיין תקשורתי נרחב בנושא סימון ארץ מקור ברשתות החברתיות **באינסטגרם ובפייסבוק**. בקמפיין המשרד מדגיש את חשיבות השימוש בתוצרת ישראלית וגם את הדרכים בהם ניתן **לדווח** אם אין סימון על המדף או הסימון שגוי. **מדובר בקמפיין חשוב ואנו מודים למשרד החקלאות וביטחון המזון על העלאת הנושא לסדר היום מחדש.**

● ישיבות בכנסת בשבוע הקרוב ניתן לראות **כאן**.

● **כנס – "מנועי הצמיחה של החקלאות הישראלית - תשתיות ואמצעי ייצור"** - שירות ההדרכה והמקצוע (שה"מ) במשרד החקלאות וביטחון המזון, מארגן כנס בסוף דצמבר (24/12) בנושא מנועי הצמיחה של החקלאות הישראלית. ניתן לראות את התכנית **כאן**. ההשתתפות בכנס אינה כרוכה בתשלום, אך נדרשת **הרשמה מראש**.

● **כנס "Sea the Future 2026"** - הכנס יכנס מנהיגים גלובליים, ממציאים חדשניים ומומחים לכנס בן שלושה ימים המוקדש לקידום ייצור מזון באופן בר-קיימא בחקלאות מים. הכנס כולל הרצאות של מובילים בתחום מהארץ ומהעולם, סיורים וכן תערוכה של חברות סטארט אפ מובילות. כנס יתקיים באילת בין התאריכים 13-15/1. פרטים נוספים **כאן** והרשמה **כאן**.

● **קורסים** ושל שה"מ ניתן לראות **כאן**.

אנו היום ביום ה- 800 מאז ה- 7 באוקטובר וכולנו מייחלים ומצפים להשבת החטוף האחרון, רס"ל רני גואלי ז"ל ולהבאתו לקבורה בישראל. אני מאחל לחיילי צה"ל שיעשו חייל ושיחזרו הביתה בשלום וחנוכה שמח!

אורי דרמן

מזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל

העתק: עמית יפרח - יו"ר התאחדות חקלאי ישראל

